

TARTALOM

Előszó és köszönetnyilvánítás	11
Prológus	15

I. RÉSZ: A MODERNITÁS ÉS A ROMANTIKA TALÁLKOZÁSA FREUD PSZICHOANALÍZISÉBEN

1. fejezet: A modern én eszmetörténeti forrásai és a pszichológia szcientista-természettudományos azonosulása	21
1.1. <i>Az én mint poétikai alkotás: ismeretelméleti alapvetés</i>	21
1.2. <i>Az én modernista és romantikus gyökerei</i>	25
1.2.1. A redukált én: a modernitás emberképei	26
1.2.2. A német romantika víziója az énről	28
1.2.3. A „természet urától és birtokosától” a determinisztikus antropológiáig; Darwin és a „gyanú hermeneutái”	31
1.3. <i>Az akadémikus pszichológia empiricista-naturalista azonosulása</i>	34
1.3.1. A kezdetek: a klasszikus német introspektív tudatlélektan	35
1.3.2. A behaviorista módszertani purizmus	37
1.3.3. Kísérleti patkány helyett emlékezeti letapogatás: „az információ kultusza” a pszichológiában	40
1.4. <i>A pszichológia egészének módszertani kettőssége</i>	41
2. fejezet: Az első személyű nézőpont és a fenomenológia váratlan felbukkanása az ezredforduló megismeréstudományában	44
2.1. <i>Naturalizmus versus fenomenológia: a 20. századi pszichológia és filozófia ontológiai és metodológiai megosztottsága</i>	45

2.2. Az első és a harmadik személyű nézőpont kombinációi a pszichológiában	46
2.3. Az analitikus filozófia belső megosztottsága az első személyű illetékeséggel és a fenomenális tudatossággal kapcsolatban	52
2.4. Reprezentációs és antireprezentációs ismeretelmélet	54
2.5. „Klasszikus” (reprezentációfókuszú) és „alternatív” (interpretatív) megismeréstudomány	57
2.6. A fenomenológia mint az ezredforduló kognitív tudományának eszköze	59
2.7. A fenomenológiai és a naturalista irányzatok közeledése az ezredforduló pszichológiájában és filozófiájában	63
2.8. Konklúziók	65
3. fejezet: Az empirista fiasóktól a tudattalan hermeneutikájáig – a pszichoanalízis megszületik	67
3.1. A fiatal, redukcionista Freud mítosza	67
3.2. Freud sikertelen próbálkozásai egy empiricista lélektan létrehozására	69
3.3. Freud erősödő kísérletellenessége mint metodológiai tisztánlátásának implicit bizonyítéka	71
3.4. Freud elhagyja a naturalista tudomány földjét és megalapítja a mélyhermeneutika birodalmát	76
3.5. Freud, Ferenczi, Jung és a szellemek	77
3.6. Tudattalan és ezotéria	81
4. fejezet: A modernitás és a romantika találkozása Freudnál	84
4.1. A pszichoanalízis apollóni arca	84
4.2. A démonizálódott természet a posztromantikában és Freud tragikus heroizmusa	85
4.3. A freudi és a Freud előtti tudattalan kontinuitása	88
4.4. A tudattalan mint személy és tárgy közötti átmenet	88
4.5. Konklúziók	90
5. fejezet: A karteziánus én Freud díványán	92
5.1. Az ego cogito mint fundamentum absolutum inconcoisum	92
5.2. Pszichoanalízis és modernitás	95
5.3. Konklúziók	96

II. RÉSZ: NARRARE NECESSE EST

6. fejezet: A csábítási elmélet hányattatásai	
a pszichoanalízisben és azon túl	101
6.1. <i>A pszichoanalízis tudományelméleti besorolásai</i>	101
6.2. <i>A csábítási elmélet viszontagságai</i>	103
6.3. <i>A traumaelmélet feltámadása</i> <i>a nyolcvanas-kilencvenes évek Amerikájában</i>	106
6.4. <i>Hamis emlékek</i>	108
6.5. <i>A szakmai szervezetek felelőssége</i>	110
6.6. <i>Létezik-e a freudi elfojtás</i> <i>és valóban van-e ennek kardinális jelentősége</i> <i>a pszichoanalitikus terápia szempontjából?</i>	112
6.7. <i>Konklúziók: a csábítási elmélet és a pszichoanalízis</i> <i>metodológiai heterogenitása</i>	114
7. fejezet: Az aktív emlékezés koncepciója és emlékezeti	
konstrukciók a pszichoanalízisben	116
7.1. <i>Bevezetés</i>	116
7.2. <i>A konstruáló-dramatizáló emlékezet</i>	117
7.3. <i>Az eredmények értelmezése</i>	118
7.4. <i>A pszichoanalitikus élettörténeti konstruktum</i>	120
7.5. <i>Konklúziók</i>	123
8. fejezet: A modernitás mítosza	125
8.1. <i>A „Nagy Idő” a mítoszban és a pszichoanalízisben</i>	125
8.2. <i>Műthosz és logosz komplementaritása</i>	128
8.3. <i>A mitikus narráció funkciója</i>	129
8.4. <i>A mitikus narráció mozgástere</i>	131
8.5. <i>A pszichoanalízis mint a modernitás mítosza</i>	132
9. fejezet: Freud és a későmodernitás: a fikcionalizmus csapdája	
a pszichoanalízisben	136
9.1. <i>Freud fundacionalizmusa</i>	136
9.2. <i>A régésztől a történészig – vagy még tovább?</i>	138
9.3. <i>A metaforikus narrativizmus csapdája</i>	142
9.4. <i>A posztmodern Freud súlytalansága – a dogmatizmus</i> <i>retorikai erejéről</i>	144

TARTALOM

10. fejezet: Összefoglalás: Freud avagy a modernitás mítosza	146
10.1. <i>A freudi tudattalan előzményei</i> <i>Schopenhauernél és Nietzschénél</i>	146
10.2. <i>Három természetvízió, két tudománykonceptió</i>	149
10.3. <i>Freud empiricista zsákcái az 1890-es években</i>	150
10.4. <i>A fordulat: a csábítási teória elvetése</i>	151
10.5. <i>A kokaintézis valódi jelentősége a pszichoanalízis</i> <i>keletkezése szempontjából</i>	153
10.6. <i>A kommunikációs helyzet és az értelmezés</i> <i>reduktív mozzanatai a pszichoanalízisben</i>	156
10.7. <i>A freudi homályosság dicsérete</i>	157
10.8. <i>Konklúziók</i>	160
Epilógus	162

FÜGGELÉK

1. Kronológia a csábítási elmélet viszontagságairól	167
2. A Ferenczi–Freud–Jones-háromszöghöz	169
A könyv egyes fejezeteinek korábbi megjelenési helyei	173
Irodalomjegyzék	175
Tárgymutató	194
Névmutató	197
Jegyzetek	202